

van Akko. Voor zover bekend hadden de druzen zich in de elfde eeuw afgesplitst van de sjiiitische Islam. Ze waren monotheïsten, geloofden in zielsverhuizing en hadden elementen overgenomen van de platonische filosofie. Hun aantal in Israël bedroeg in 1958 naar schatting 20.800. De Khayrs vormden een van de drie belangrijkste druzische *hamula*'s of 'extended families'² in Galilea. Oorspronkelijk kwamen ze uit Libanon. De twee andere voor-aanstaande *hamula*'s waren de Tarifs van Julis en de Muadi's van Yarka. Hun sjeiks vormden samen het spiritueel leiderschap van de druzische gemeenschap in Israël, onder voorzitterschap van een Tarif. Het was deze familie die het graf van Nabi Shu'ayb (Jethro) bij Hittin had laten herstellen, en die in de druzische gemeenschap het meeste gezag genoot.³

Kleinere families als de Al Biri's werden tot de clan van de Khayrs gerekend. Over onderlinge vetes in de achttiende en negentiende eeuw deden moeilijk verifieerbare maar kleurrijke verhalen de ronde. De Khayrs hielden hun krijgshaftige voorgeslacht in ere. 'Selon ce qu'on raconte, la famille Kheir acquit par l'épée la situation prépondérante qu'elle occupe, ayant réussi à vaincre les tribus contre lesquelles elle s'était battue.'⁴

Abdu'l-Bahá in Abu Sinan

In de havenstad Haïfa had zich in de tweede helft van de negentiende eeuw de Bahai-gemeenschap gevestigd. De meeste bahai waren afkomstig uit Perzië, waar ze bloot hadden gestaan aan bloedige repressie. Er waren echter ook bekeerlingen bij uit Europa en vooral Amerika. Hun leider, Abdu'l-Bahá (1844-1921), werd als een profeet beschouwd. De druzen in de regio respecteerden hem als een man van heilige levenswandel. Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak besloot Abdu'l-Bahá met de Bahai-gemeenschap uit Haïfa naar het veiliger geachte Abu Sinan te vertrekken. Daar woonde de bejaarde sjeik Saleh Khayr met diens vier zonen, schoondochters en hun uitgebreide familie. Tot de groep die Abdu'l-Bahá naar Abu Sinan vergezelde behoorden dokter Habib Mu'ayyad (1888-1971), Abdu'l-Bahá's dochter Ruha Khanum en de Amerikaanse Edith Sanderson (1871-1955) en Lua Getsinger (1871-1916).

Aan de door hen gemaakte aantekeningen danken wij een beeld van de huishouding waarin de toen negenjarige Abdallah Khayr opgroeide. Zijn familie bewoonde een huis waarvan de oudste delen in 1617 door de emir Fahru'd-Din Mani gebouwd waren voor diens zoon Ali. Naar de maatstaven van Abu Sinan was het een paleis, en het werd vaak zo genoemd. In 1868 had het dorp naar schatting 260 druzen en 140 Grieks-orthodoxen geteld. De Fransman Victor Guérin vond het huis van de Khayrs opmerkelijk:

² 'The hamula, or larger family – based on patrilineal association – is kept together by kinship and several rights and associations.' J.M. Landau, *The Arabs in Israel. A political study*, Oxford 1970, 8.

³ Laila Parsons, *The Druze between Palestine and Israel 1947-49*, London/New York 2000, 18-19. Het betreft een bekend druzisch bedevaardsoord, ten westen van Tiberias.

⁴ Yoel Bar, 'Le millionaire druze voyage en autobus...'. Knipsel uit 1966 in: Archief Nes Ammim Galilea (ANAG).